

SocialdepartementetSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag att utbetala medel för att stärka försörjningen av blod och blodplasma

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att utbetala medel för att stärka försörjningen av blod och blodplasma.

Socialstyrelsen ska betala ut högst 40 000 000 kronor till regioner för arbetet med att stärka försörjningen av blod genom investeringar och inköp av utrustning såsom blodbussar. Medlen betalas ut engångsvis efter ansökan till Socialstyrelsen det datum som Socialstyrelsen bestämmer enligt närmare anvisningar från Socialstyrelsen. Medlen ska användas under 2026 för arbetet med att stärka försörjningen av blod. Medel som inte har använts eller inte använts för avsett ändamål ska återbetalas till Socialstyrelsen. Socialstyrelsen får i övrigt ange de villkor som ska förenas med statsbidraget inom ramen för ändamålet. Resultatet av arbetet ska redovisas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2027.

Socialstyrelsen ska betala ut 3 000 000 kronor till Region Skåne det datum som Socialstyrelsen bestämmer för att genomföra en förstudie för att utreda förutsättningarna för en storskalig plasmaferesverksamhet i Sverige. Syftet är att uppnå ökad nationell självförsörjning och därmed trygga hälso- och sjukvårdens behov av plasmabaserade läkemedel. Förstudien bör om möjligt genomföras i samverkan med ytterligare en eller flera andra regioner. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Socialstyrelsen enligt närmare anvisningar från Socialstyrelsen. Medlen ska användas under 2026 för arbetet med att genomföra en förstudie om storskalig plasmaferes. Resultatet av arbetet ska redovisas till Socialstyrelsen senast den 31 mars 2027.

För uppdraget får Socialstyrelsen under 2026 använda 43 750 000 kronor, varav 750 000 kronor för eget arbete med att samordna och stödja förstudien, som ska redovisas mot det under utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg för budgetåret 2026 uppförda anslaget 1:14 Civilt försvar inom hälso- och sjukvård, anslagsposten 1 Del till Kammarkollegiet. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Kammarkollegiet senast den 1 december 2026.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2027 till Kammarkollegiet. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Kammarkollegiet.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

I regeringens proposition Totalförsvaret 2025–2030 (totalförsvarspropositionen) konstateras att tillgången på blod är av stor betydelse för hälso- och sjukvården, särskilt vid händelser med många svårt skadade. Regeringen bedömer att arbetet med att stärka försörjningen av blod och blodkomponenter behöver fortsätta (prop. 2024/25:34).

Blodplasma är en förutsättning för tillverkning av flera livsviktiga läkemedel, däribland immunglobuliner, albumin och koagulationsfaktorer. För flera tillstånd och sjukdomar finns inga andra behandlingsalternativ. Beroendet av importerad plasma innebär en betydande sårbarhet, både i nuläge och vid kris och krig för såväl Sverige som övriga inom EU.

De svenska blodverksamheterna levererar den överskottsplasma som utvinns från helblod, och som inte ska användas inom vården, till läkemedelsföretag för att där utgöra råvara för tillverkning av plasmabaserade läkemedel.

Plasma kan även samlas in med s.k. plasmaferes, en metod där endast plasma tappas och de röda blodkropparna återförs till givaren. I Sverige är det dock endast ett fåtal blodverksamheter som har insamling med plasmaferes med syftet att leverera plasma för läkemedelsframställning.

Regeringen gav i december 2023 Socialstyrelsen och Läkemedelsverket i uppdrag att utreda förutsättningarna för ökad insamling av plasma som råvara för läkemedelsframställning. Myndigheterna slutrapporterade

uppdraget den 5 juni 2025. I rapporten föreslår myndigheterna bland annat utbyggnad av plasmafereskapacitet nationellt samt öronmärkta resurser för stärkt kapacitet i blodverksamheterna eftersom finansiering är den största utmaningen med utökad plasmainsamling och att det i nuläget saknas ekonomiska incitament för att utöka insamlingen.

Socialstyrelsen konstaterar i sin slutrapport Slutredovisning av uppdrag att genomföra en informationssatsning i syfte att öka antalet blodgivare i Sverige, att kommunikationsinsatser är en av insatserna som krävs för att påverka antalet blodgivare. Även andra åtgärder kan påverka antalet personer som blir blodgivare. Här lyfts t.ex. att blodverksamheterna behöver underlätta tillgängligheten för dem som vill ge blod. Det kan handla om att anpassa öppettider för blodgivning men även att i större utsträckning använda sig av mobila enheter (blodbussar) för att på så vis kunna nå och erbjuda blodgivning geografiskt nära potentiella blodgivare (S2023/01430).

På regeringens vägnar

Elisabet Lann

Caroline Nilsson

Kopia till

Kammarkollegiet
Region Skåne
Sveriges Kommuner och Regioner